

Datum
2025-06-09Diarienummer
Af-2025/0028 0193Ert diarienummer
S2025/00416Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.seKopia till:
s.sof@regeringskansliet.se

Arbetsförmedlingens remissvar: Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)

Arbetsförmedlingen lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen avstyrker förslaget om att myndigheten får en utökad uppgiftsskyldighet gentemot socialnämnden för att bättre kontrollera om biståndsmottagare står till arbetsmarknadens förfogande.

Arbetsförmedlingen tillstyrker följande förslag:

- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att regeringen ska tillsätta en utredning som får i uppdrag att lämna förslag på hur statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser kan samlas in.
- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att Socialstyrelsen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska ges i uppdrag att ta fram ett gemensamt kunskapsstöd för att stödja biståndsmottagare som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.
- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att kommunen ska ges möjlighet att initiera samordnad individuell plan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om den enskildes ansökan om samordnad rehabilitering avslagits.

Arbetsförmedlings synpunkter

- Utredningen bedömer att det inte finns behov av att förtydliga regelverket avseende att den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt

Datum
2025-06-09Diarienummer
Af-2025/0028 0193

program står till arbetsmarknadens förfogande (avsnitt 11.7.1). Utredningen bedömer samtidigt att det finns behov av en översyn av hur regelverket inom ekonomiskt bistånd harmoniserar med reguljära studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program (avsnitt 11.7.2). Arbetsförmedlingen har inga synpunkter på utredningens rättsliga bedömningar, men konstaterar att problematiken kring kommunernas olika bedömningar om huruvida arbetssökande kan få ekonomiskt bistånd under tiden de deltar i reguljär utbildning inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program kan komma att kvarstå. Arbetsförmedlingen ser fortsatt ett behov av att åtgärda problematiken för att inte möjligheterna att studera för personer som är i behov av ekonomiskt bistånd ska se olika ut beroende på vilken kommun man bor i.

- I utredningens kartläggning av Arbetsförmedlingens uppdrag inom vägledning (kapitel 12) saknas hänvisning till förordningsstyrda vägledningssuppdrag inom ramen för Jobbgarantin för ungdomar och inom ramen för samverkan med skolan för unga med funktionsnedsättning.
- Arbetsförmedlingen avstyrker förslaget om att myndigheten får en utökad uppgiftsskyldighet gentemot socialnämnden för att bättre kontrollera om biståndsmottagare står till arbetsmarknadens förfogande (avsnitt 13.8.1). Arbetsförmedlingen ställer sig positivt till att uppgiftsskyldigheten utökas enligt utredningens förslag, men anser att uppgiftsskyldigheten även bör gälla samtliga uppgifter i den individuella handlingsplanen enligt 5 a § första stycket förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Som utredningen nämner har socialnämnden en skyldighet att samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut om kompetenshöjande insatser fattas. Av detta skäl lämnar Arbetsförmedlingen ofta ut handlingsplaner till kommuner utifrån inhämtat samtycke från den arbetssökande. En uppgiftsskyldighet som även omfattar uppgifterna i den individuella handlingsplanen skulle innebära att myndigheten kan lämna ut dessa uppgifter utan den administration som inhämtning av samtycke innebär. Det skulle också förenkla för kommunerna att kunna planera in aktiviteter som kan hjälpa arbetssökande med ekonomiskt bistånd till egen försörjning. En uppgiftsskyldighet som omfattar handlingsplanen skulle minska både Arbetsförmedlingens och kommunernas administrativa arbete kring individers planering och därmed göra att planering av aktiviteter kan ske mer effektivt. Myndigheten bedömer att en utökad uppgiftsskyldighet som omfattar uppgifterna i den individuella handlingsplanen medför ett proportionerligt intrång i den personliga integriteten i förhållande till de fördelar som följer av att ge kommunen förbättrade möjligheter att ge ett ändamålsenligt stöd.

Datum
2025-06-09Diarienummer
Af-2025/0028 0193

Den uppskattade utvecklingskostnaden för att Arbetsförmedlingen ska kunna dela handlingsplanen digitalt med kommunerna framgår på sida.3 i myndighetens *Yttrande om kostnader för förslagen i Ds 2024:29 om ett aktivitetskrav (Af-2025/0039 1840)*. Denna utveckling omfattar inte de krav som förslagen i SOU 2025:15 medför. Dessa medför en ytterligare utvecklingskostnad i paritet med utredningens förslag.

- I utredningens uppdrag (kapitel 14) ingick att utifrån en genomgång av befintlig kunskap och befintliga erfarenheter analysera och redovisa fördelar och nackdelar med den nuvarande ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna för långtidsarbetslösa som ska komma i arbete. Utredningens slutsats är att det inte är möjligt att utifrån befintlig kunskap avgöra hur ansvaret för långtidsarbetslösa bör fördelas för att uppnå så effektivt stöd och kontroll som möjligt. Arbetsförmedlingen delar slutsatsen om att kunskapen i frågan är begränsad, men vill också framhålla att det råder otydligheter i den nuvarande ansvarsfördelningen mellan parterna. Det finns idag en stor variation i hur kommunerna tolkar sitt ansvar och handlingsutrymme gentemot Arbetsförmedlingen. Otydligheterna i ansvarsfördelningen försvårar förutsättningarna för samverkan mellan parterna och gör att stödet till arbetssökande blir mindre sammanhållet och effektivt. Trots att kunskapen om hur ansvaret bör fördelas är begränsad, ser Arbetsförmedlingen att det bör ses över hur ansvarsfördelningen kan göras tydligare.
- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att regeringen ska tillsätta en utredning som får i uppdrag att lämna förslag på hur statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser kan samlas in (avsnitt 15.12.2).
- Som utredningen nämner berör förslag och bedömningar i kapitel 16 och 17, i linje med utredningens direktiv, enbart dem som uppbär ekonomiskt bistånd. Arbetsförmedlingen anser samtidigt att det utifrån ett arbetsmarknadspolitiskt perspektiv vore mer ändamålsenligt om bedömningen av arbetsförmågan bland sjuka som saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI) hanterades likvärdigt oberoende av vilken försörjning individen har. En likvärdig hantering av bedömningar om individers arbetsförmåga skulle underlätta för individernas förståelse för sin planering, samt underlätta samverkan mellan de aktörer som arbetar för att stödja individer till arbete och egen försörjning. Arbetsförmedlingen anser därför att det bör utredas vidare hur en likvärdig hantering skulle kunna uppnås.
- Arbetsförmedlingen delar utredningens bedömning att samverkan om målgruppen som saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI)

Datum
2025-06-09Diarienummer
Af-2025/0028 0193

behöver stärkas (avsnitt 16.6.5) och att de samverkansstrukturer som finns mellan parterna bör kunna nyttjas mer enhetligt och effektivt.

- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att Socialstyrelsen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska ges i uppdrag att ta fram ett gemensamt kunskapsstöd för att stödja biståndsmottagare som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom (avsnitt 16.6.6).
- Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att kommunen ska ges möjlighet att initiera samordnad individuell plan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om den enskildes ansökan om samordnad rehabilitering avslagits (avsnitt 17.7.1). Arbetsförmedlingen anser dock att det är otydligt hur utredningen kommit fram till att förslaget inte medför några betydande extra kostnader för myndigheten. Arbetsförmedlingen ser att förslaget skulle kunna medföra extra kostnader och anser att det bör utredas närmare vilka kostnader förslaget skulle kunna innebära.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Thomas Hagman

Stina Lindgren

Beslut i ärendet har fattats av överdirektör Thomas Hagman. Ärendet har föredragits av kvalificerade handläggare Stina Lindgren och Vasilij Potachev.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksamhetsområdesdirektör Tove Elvelid och enhetschef Emil Johansson deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.